

در جستجوی آرامش
(شرح رفتار شما با ازدواج)
۱۱۶
حسین سلیمانی

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۱۶ (درجستجوی آرامش)

نویسنده:

حسین سلیمانی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما۱۱۶ (درجستجوی آرامش)

مشخصات کتاب

سرشناسه : سلیمانی، حسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : در جستجوی آرامش: شرح رفتار شما با ازدواج/ حسین سلیمانی؛ تهیه و تنظیم اداره پاسخ گویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی؛ به کوشش محمدحسین پورامینی؛ ویراستار زهرا مولایی؛ [برای] آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.: مصور (رنگی).؛ ۱۷×۱۱س م.

فروست : به نشر ، انتشارات آستان قدس رضوی؛ ۲۲۱۱.

رهنما؛ ۱۱۶.

شابک : ۴۵۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۱۶-۹:

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ دوم.

یادداشت : چاپ قبلی : انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : شرح رفتار شما با ازدواج.

موضوع : زناشویی -- ارتباط -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : Communication in marriage -- Religious aspects -- Islam

موضوع : راه و رسم زندگی (اسلام)

موضوع : Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam

شناسه افزوده : پورامینی، محمد حسین، ۱۳۵۴ - ، گردآورنده

شناسه افزوده : Pouramini,Muhammad Husayni

شناسه افزوده : مولایی، زهرا، ۱۳۶۵ -، ویراستار

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : شرکت به نشر(انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : Behnashr Company(Astan Quds Razavi Publications)

رده بندی کنگره : BP۲۵۳/۲/س۸۳د۴ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۲۵

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۲۸۷۴۲

راه آفتاب

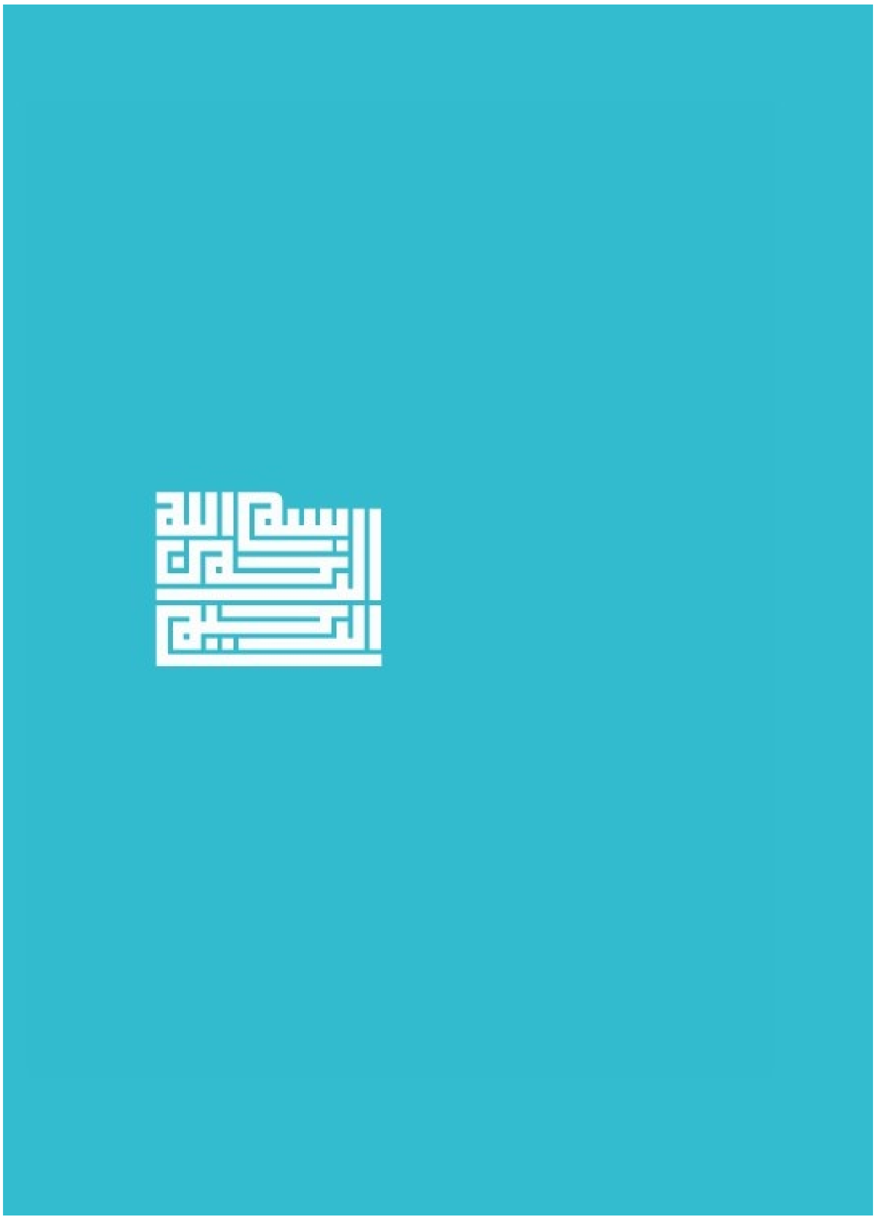
در ازدواج خصائص معنوی را ارزشمندتر از مسائل مادی می دانست و می فرمود: هرگاه خواستگاری آمد که دین دار و با اخلاق بود، خواسته اش را بپذیر و از تنگدستی اش هراسی به دل راه مده.

بحارالانوار، ج۱۰۳، ص۳۷۲.

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

راه آفتاب
در ازدواج خصائص معنوی را ارزشمندتر از مسائل مادی می‌دانست و می‌فرمود: هرگاه خواستگاری آمد که دین‌دار و با اخلاق بود، خواسته‌اش را بپذیر و از تنگدستی‌اش هراسی به دل راه مده.
بحارالانوار، ج ۱۰۳، ص۳۷۲.
نمایی از گنبد مطهر حرم رضوی

ص:۳

تصویر

ص:۴

در جستجوی آرامش

شرح رفتار «شما» با «ازدواج»

دریچه

به ازدواجت فکر می کنی، و به رابطه ات با «او»، از خودت سؤال می کنی:

۱. قبل از ازدواج چه باید بکنی؟

۲. شرایط اقدام به ازدواج برای تو چیست؟

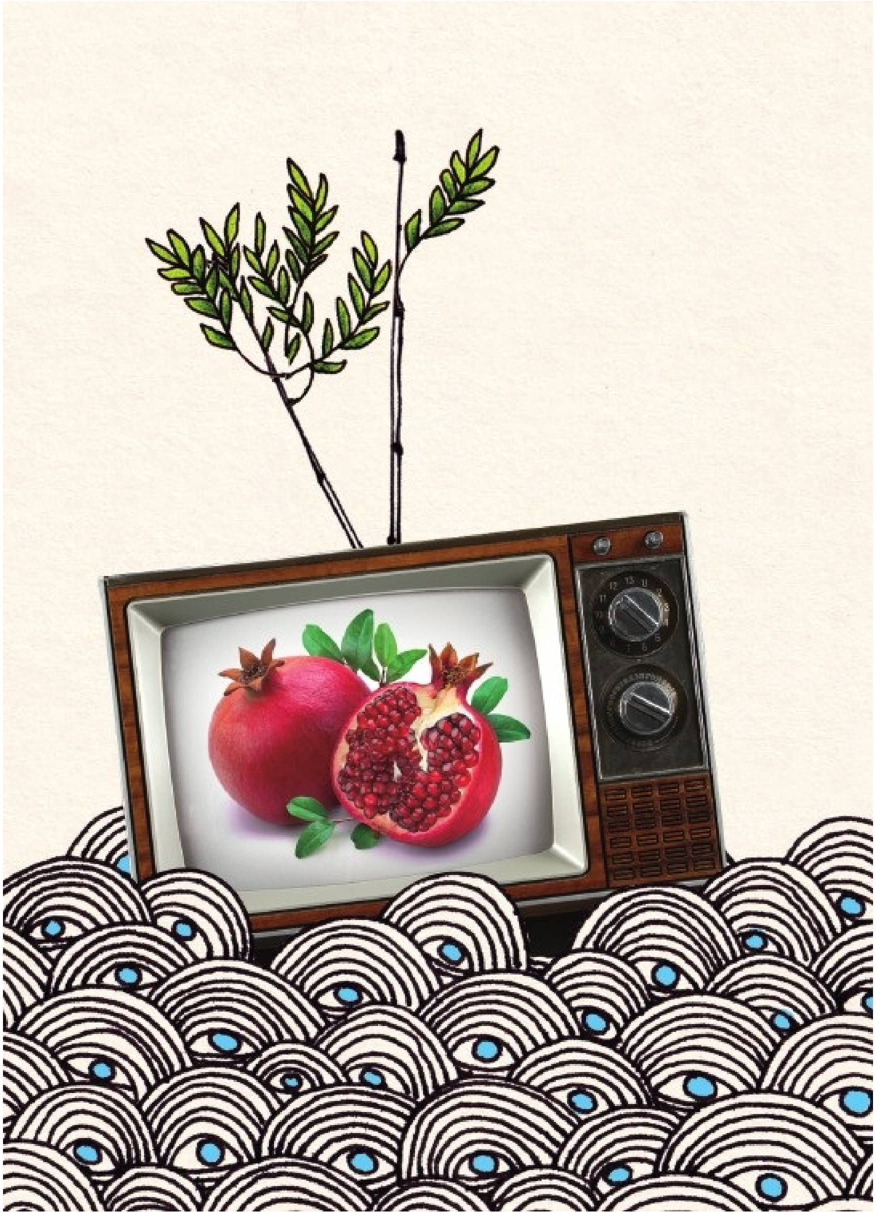
۳. ویژگی های مناسب برای انتخاب همسر کدامند؟

۴. رسم و رسومات ازدواجت چه باید باشد؟

۵. و به طور کلی رفتارت با ازدواجت چگونه باید باشد؟

«در جستجوی آرامش» فرمول هایی هستند در جهت پاسخ به سؤالات بالا و شرح رفتار «تو» با «ظاهرت» بر اساس مبانی اسلام.

تصویر

ص:۸

درآمد

یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارت است از سبک زندگی کردن... مثل مسئلۀ خانواده، سبک ازدواج... این ها آن بخش های اصلی تمدن است... در این بخش، پیشرفت ما چشمگیر نیست... برای ساختن این بخش تمدن نوین اسلامی، به شدت باید از تقلید پرهیز کنیم.(۱)

می خواهی به آرامش برسی، به خدایت مراجعه می کنی و تک تک چیزهایی را که برای آرامشت خلق کرده است را، می گذاری کنار هم. یکی شان مربوط به نیمۀه دیگر توست؛ مربوط به کسی است که در کنار «تو» قرار می گیرد تا بشوید «ما». فردی که با بودنش در کنار «تو» یک خانواده ساخته می شود. در جست وجوی آن فرد هستی و در جست وجوی آرامش. آن فرد، بهانه ای است برای آرامش «تو».

۱- . مقام معظم رهبری در دیدار با جوانان استان خراسان شمالی، ۱۳۹۱/۰۷/۲۳.

فصل اول کنترل شد!

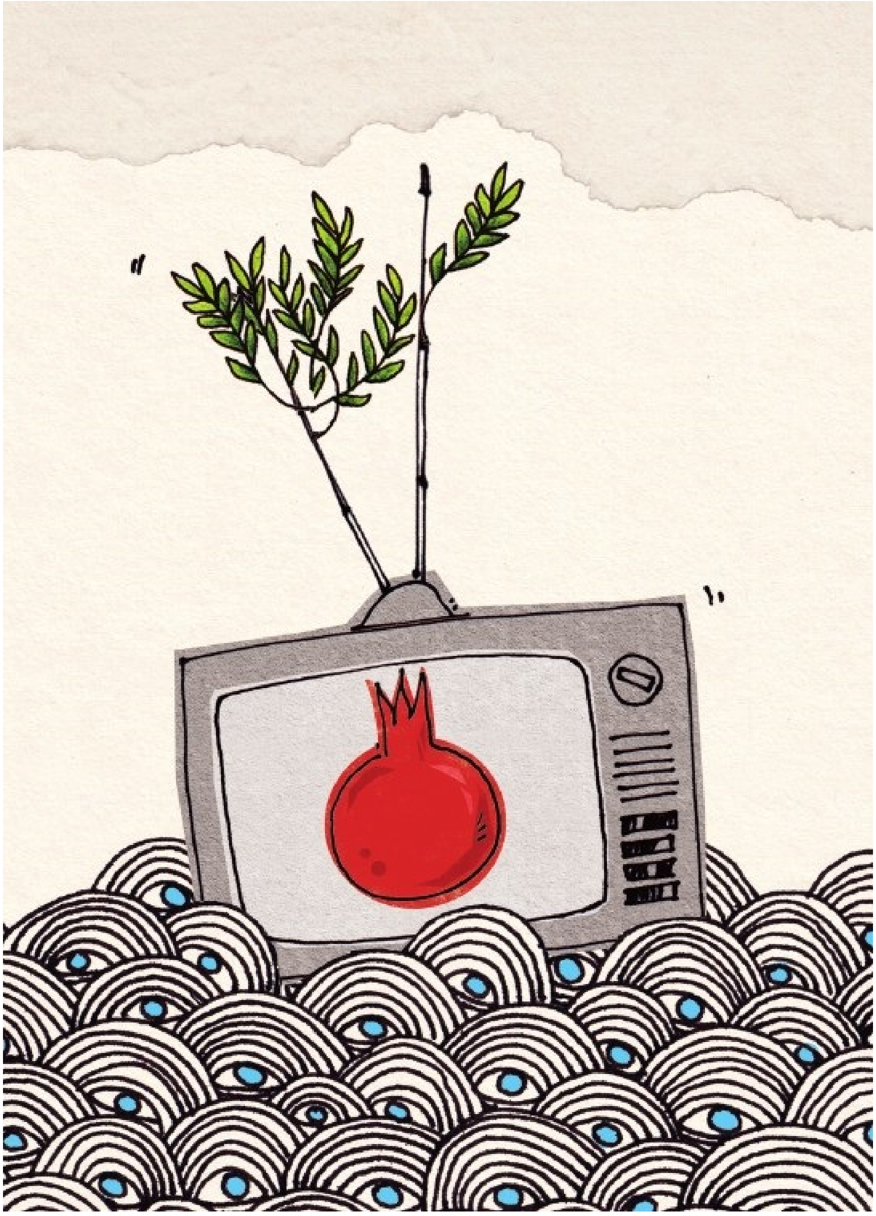
اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

ص:۱۲

کنترل غریزهٔ جنسی قبل از ازدواج

وقتی کالایی را می خواهیم بخریم، معمولاً روی برچسبش یک برچسبی رویشان است که نوشته شده: «کنترل شد!».

منظور از این جمله و این برچسب این است که ما جنس را در کارخانه کنترل کرده ایم، دقیقاً نگاهش کرده ایم و مشکلی نداشته است و اکنون چیزی که خریده ایم، کاملاً سالم و درست است.

همان طور که هیچ کس دوست ندارد لوازم خراب برای خانه اش بخبرد، هیچ زن و هیچ مردی هم دوست ندارد با کسی زیر یک سقف برای زندگی کردن قرار بگیرد و با کسی تشکیل یک خانواده بدهد که تا قبل از ازدواجش برچسب «کنترل شد!» بر روی غریزۀه جنسی اش نداشته است.

انصافاً به نظر شما کسی حاضر است با فردی ازدواج کند که تا قبل از ازدواج، غریزه ۀی جنسی اش را کنترل نکرده و دست به هر کار و هر رابطه ای زده است؟! حتی اگر آن فرد توبه هم کرده باشد، معمولاً برای انسان سخت است با کسی ازدواج کند که می داند قبل از ازدواجش غریزه اش را کنترل نکرده و روابط جنسی داشته است.

حالا این انساناما از نظر اسلام انسان چطور باید غریزه اش را کنترل کند؟! فرمول

کنترل غریزهٔ جنسی از نظر اسلام چیست؟ پاسخ این سئوال در فرمول زیر است:

پنجره

«ازدواج + محافظت از چشم و گوش و خیال + کار و ورزش و سرگرمی مفید - ارتباط با دوستان بد - خوردن غذاها یا پوشیدن لباس های محرک جنسی + روزه + خواندن قرآن و ادعیه»

خداوند برای هر چیزی راه حلی قانونی قرار داده است. اسلام نه می گوید غریزهٔ جنسی به طور کامل باید سرکوب شود و نه می گوید انسان ها مجازند به هر طریقی که دوست داشتند، خود را ارضا کنند. قطعاً بهترین راه کنترل غریزهٔ جنسی، ازدواج است و در سایهٔه این ازدواج است که انسان به آرامش می رسد؛(۱) آرامش از هرمه لحاظ که یکی از موارد مهم آرامشآن، آرامش جنسی است.

اما از نظر اسلام، انسانی که به هر دلیلی امکان ازدواج ندارد یا هنوز زمان ازدواجش فرا نرسیده است، باید غریزهٔ جنسی اش را کنترل کند. کنترل غریزه ٔی جنسی قبل از ازدواج، جدای از اینکه در آینده اعتماد را در آینده بین زن و شوهر را زیاد می کند و باعث پُر رنگ شدن علاقه میان زن و شوهر می شود،

۱- . از نشانه های خداوند این است که همسرانی برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید (روم:، ۲۱).

روح انسان را هم بزرگ کرده و انسان از اینکه فرمان خدا را عمل کرده و برای ارضای شهوتش دست به هر کاری نزده است، احساس آرامش و راحتی می کند:

«وَ لْیسْتَعْفِفِ الَّذینَ لایجِدُونَ نِکاحاً حَتَّی یغْنِیهُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ»(۱).

و کسانی که امکانی برای ازدواج نمی یابند، باید پاکدامنی پیشه کنند تا خداوند از فضل خود آنان را بی نیاز گرداند.(۲)

یکی از مواردی که خوب است انسان به آن توجه کند، این است که ارتباطش را با نامحرم به حد ضرورت برساند؛ یعنی تا لازم نشده است و ضروری نیست، به نامحرم نگاه نکند، حرف نزند، پیامک ندهد، چت نکند و... همین که انسان ارتباطش با نامحرم کم شود، کم کم افکار شیطانی اش هم کم رنگ می شود.

متأسفانه در زمانه عصر ما با ظهور و حضور همه جورهٔ زن ها و مردها در خیابان و این تلفن های همراه و اینترنت و ماهواره و... دسترسی به چیزهای محرکات مستهجن و تحریک کننده جنسی بسیار آسان تر از گذشته شده است. اولین کاری که انسان لازم است برای کنترل غریزۀ جنسی انجام دهد، این است که چشم

۱- . نور، ۳۳.

۲- . نور: ۳۳.

و گوش و خیالش را در مقابل نامحرم، نوشته جات، نشریات و فیلم های فاسد و... چند قفله کند.(۱)

چشم و گوش و خیال انسان مثل یک حافظهٔه پیشرفته می مانـد و هرچیزی که انسان می خوانـد یا می بینـد یا حتی به آن فکر می کند، بر روی روح و روان و افکار انسان تأثیر خودش را می گذارد و گاهی این حسرت با پشیمانی همراه خواهد بود.(۲)

فرقی نـدارد انسان جوان باشـد یا پیر، متأهل باشـد یا مجرد. انسان نیاز به آرامش دارد، نه تحریک شـدن به واسـطهٔ حرام. این تحریـک شـدن به واسـطهٔ حرام، آرامش انسـان را از بین می برد و انسـان را به گناه و فساد می کشانـد. حتی خیلی ها بعـد از اینکـه ازدواج می کننـد؛ چـون یـا در دوران مجردی یـا متـأهلی چشم و گوشـشان و خیالشـان را محـافظت نکرده انـد، کم کم زنـدگی شـان تلخ می شود. این انسـان هـا بـا نگاه کردن به فیلم و عکس و زن ها و مردهای دیگر یا با فکر کردن به آن ها و تصور کردنشان، کم کم دلبسـتهٔ آن ها شـده و محبت شان نسبت به همسـرشان کم رنگ می شود. تصور نشود که فکر گناه بی تأثیر است، حتی همین

۱- . به مردان باایمـان بگو چشم هـای خود را ([از نگـاه به نامحرمـان]) فرو گیرنـد و عفـاف خود را حفـظ کننـد ... و به زنـان باایمان بگو چشم های خود را ([از نگاه به نامحرمان]) فرو گیرند و عفاف خود را حفظ کنند (نور:، ۳۰-۳۱۳۰و۳۱).

۲- . امام صادقg می فرمایند: نگاه ([حرام]) تیری از تیرهای مسـموم شیطان است و چه بسا نگاه حرامی که حسرت و پشیمانی طولانی را به جای می گذارد (اصول کافی، ج۵، ص۵۵۹).

فکر کردن به گناه هم صفای باطن را از بین می برد.(۱)

اساساً یکی از عواملی که زندگی انسان را پس از ازدواج دچار مشکل می کند و اختلافاتی را برای زن و شوهر پدید می آورد، همین مسئلهٔ محافظت نکردن از چشم و گوش و روان قبل و بعد از ازدواج است و آزادی های جنسی خانواده را ضعیف می کنند:

پنجره

در هر جای دنیا که می بینید آزادی های جنسی هست، به همان نسبت خانواده ضعیف است؛ چون مرد و زن برای اشباع این غریزه، احتیاجی به این کانون ندارند؛ اما در آن جاهایی که دین حاکم است و آزادی جنسی نیست، همه چیز برای مرد و زن هست؛ لذا این کانون خانواده حفظ و نگه داشته می شود.(۲)

یکی از عواملی که انسان را به فکر و خیال گناه می اندازد، بی کاری، نداشتن ورزش و سرگرمی مفید است،(۳) انسان وقتی خودش را به کاری

۱- . امام صادقg می فرمایند: ([که حضرت عیسیg به حواریون گفت:]) به شما دستور می دهم که فکر زنا هم نکنید، چه برسد به اینکه زنا کنید؛ چون کسی که خیال زنا کند، مانند کسی است که در خانه ای نقاشی شده دود به پا کند. چنین کاری اگرچه خانه را نمی سوزاند؛ ولی زینت و صفای آن را خراب می کند (اصول کافی، ج۵، ص۵۴۲).
۲- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبهٔ عقد، ۲۰/۴/۱۳۷۰.
۳- . امام صادقg می فرمایند: اگر انسان بی کار و فارغ باشد، به بیهودگی و سرمستی دچار شده، بر اثر آن به چیزهایی مبتلا می شود که زیان آن ها، هم بر خود و هم بر نزدیکان او سنگینی خواهد کرد (بحارالأنوار، ج۳، ص۸۷).

مشغول کند، فکرش سمت آن کار یا ورزش و... رفته و از اینکه گناه به درون ذهنش نفوذ کند و بعد هم دست به گناه بزند، جلوگیری می شود. اشتغال داشتن، انرژی های انسان را به درستی آزاد می کند و شادابی حقیقی و واقعی به انسان دست می دهد و گناه و فکر گناه را در وجود انسان ضعیف می کند.

خیلی از مواقع هست خود انسان اگر تنها باشد و کسی از دوستانش در اطرافش نباشد، سمت کار خلاف و حرام نمی رود؛ ولی همین که در جمع آنان قرار می گیرد، عقده های جنسی اش گشوده می شود. باید از جمع چنین دوستانی فاصله گرفت که باعث تهییج شهوت انسان می شوند. حالا این کارشان یا از طریق میهمانی برگزار کردن است، یا از طریق زدن حرف های نادرست در جمع هاشان یا حتی می تواند این در جمع آن ها بودن از طریق ارسال یک پیامک مستهجن یا حتی یک جوک و... باشدصورت می گیرد. به هر جهت بهتر است انسان سمت دوستانی برود که بودنش در کنار آن ها او را به خدا نزدیک تر می کند، نه اینکه با قرار گرفتن در کنار برخی دوست های بد و ناباب، به فساد و گناه و انحراف کشیده شود. لازم نیست دوستان خیلی بد باشند، همین که جرقۀ فکر گناه و عمل به گناه را در ذهن انسان ایجاد کنند، کافی است برای آنکه نامشان را در لیست سیاه قرار دهیم و دورشان یک خط بزرگ قرمز بکشیم! و به جای آن ها برویم به سمت شرکت در مراسم مذهبی و بودن در کنار رفقای مذهبی تر.

پوشیدن لباس های تنگ و تحریک کننده، رعایت نکردن حجاب

ص:۱۸

هم برای مردان و هم برای زنان، خوردن بعضی غذاهایی که محرک هستند، این مسائل در تحریک شدن انسان اثر دارند؛ مثلاً غذاهای چرب، فلفل، گوشت قرمز و... جزءو مواردی هستند که شهوت جنسی انسان را برمی انگیزانند. برای همین، یکی از راه هایی که به انسان کمک می کند تا غریزۀه جنسی اش را کنترل کند، همین نخوردن بعضی غذاها و نپوشیدن بعضی لباس هاست.

انسان گاهی لازم است برای اینکه از شهوات دور شود و به خدا نزدیک تر شود، روزه بگیرد. روزه گرفتن به کنترل غریزۀ جنسی کمک زیادی می کند. خداوند در روزه گرفتن نیرویی قرار داده است که انسان با استفاده از آن نیرو می تواند غریزۀه جنسی اش را بهتر کنترل کند و از شهوات و چیزهای تحریک کننده دور شود.(۱)

وقتی انسان روزه است، خودش را بیشتر در کنار خداوند حس می کند و گاهی از اینکه در حال روزه به گناه فکر کند یا گناهی انجام بدهد، از خداوند خجالت می کشد. این خجالت یکی از بهترین هدیه هایی است که روزه گرفتن به انسان می دهد و چه هدیۀه خوبی است اینکه انسان گناه نکند؛ چون از خدایش خجالت می کشد.

قرآن آرامش دهندۀه قلب و شفای دردهای انسان است. وقتی درد غریزۀه جنسی به انسان خصوصاً انسان مجرد هجوم می آورد، یکی از

۱- . پیامبر a می فرمایند: هرکس قدرت بر ازدواج ندارد، روزه بگیرد؛ چراکه روزه نیروی غریزۀ او را تضعیف می کند (مستدرک الوسائل، ج۷، ص۵۰۷).

بهترین راه ها - (اگر نگوییم بهترین راه -) این است که انسان به کتاب خدا پناه ببرد، قرآن را تلاوت کند و در معانی آن تفکر و تدبّر کند. خواندن دعاها، گفتن ذکر و توسل به امامان معصومD راه های دیگری هستند که کمک می کنند به معنویت انسان و انصافاً بزرگ ترین محافظ انسان در برار هجوم شهوات، همین دژ محکم معنویت است.

پنجره

امام رضاعلیه السلام می فرمایند:

اجْعَلُوا لِبُیوتِکمْ نَصِیباً مِنَ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْبَیتَ إِذَا قُرِئَ فِیهِ الْقُرْآنُ یسِّرَ عَلَی أَهْلِه.(۱)

سهمی از وقت خود را در خانه، مخصوص قرآن قرار دهید ([و قرآن تلاوت کنید])؛ چون خانه ای که در آن قرآن خوانده شود، برای اهل و ساکنانش محل انس و آرامش می شود.(۲)

۱- . وسائل الشیعه، ج۶، ص ۲۰۰.
۲- . وسائل الشیعه، ج۶، ص ۲۰۰.

فصل دوم می خواهد درسش را ادامه دهد!

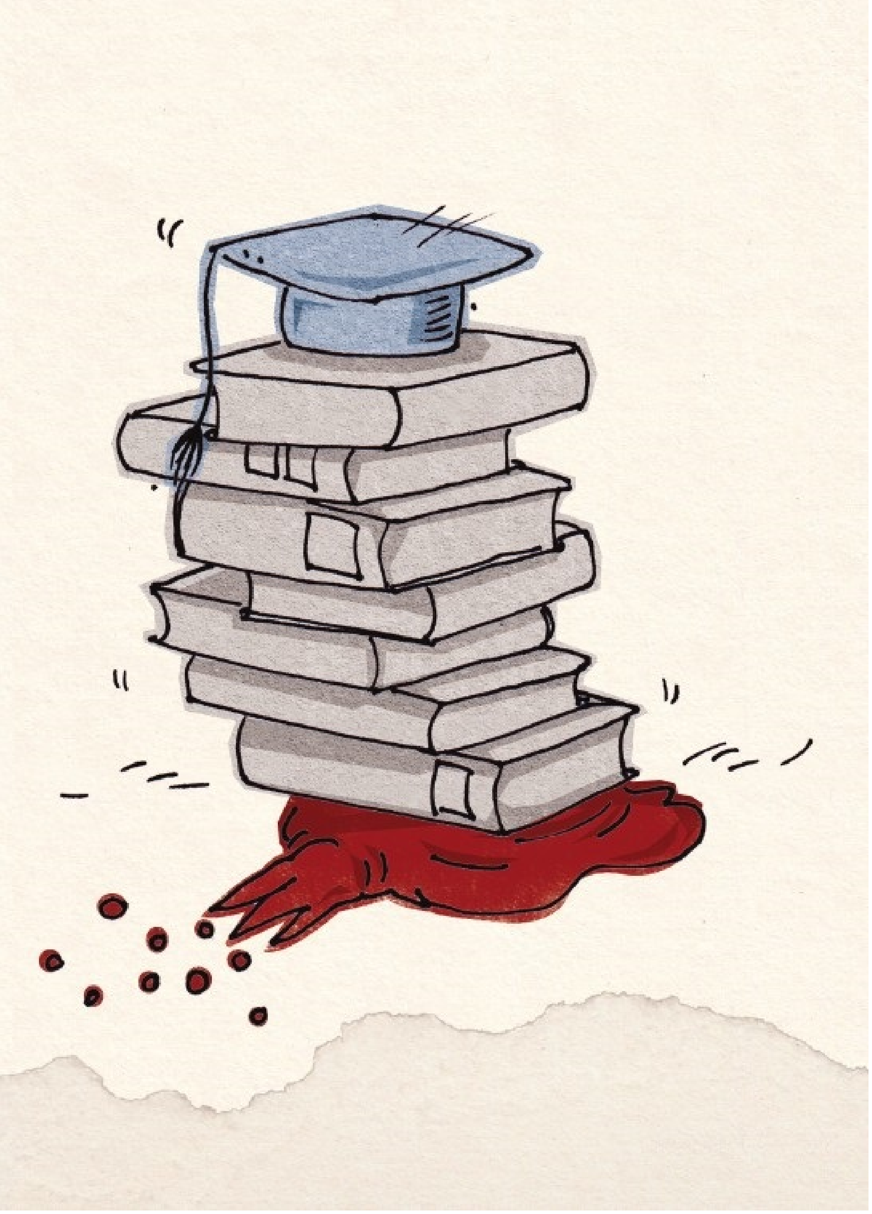
اشاره

تصویر

ص:۲۱

تصویر

ص:۲۲

شرایط اقدام به ازدواج

«می خواهد درسش را ادامه دهد!»

پاسخی است که دختر یا خانواده اش به آقاپسری می دهند که به خواستگاری دخترشان آمده یا پاسخی است که پسر یا خانواده اش به دیگران می دهند در مقابل این پرسش که: «چرا ازدواج نمی کنید؟».

این «می خواهد درسش را ادامه دهد!» یک اصطلاح شده است برای کسانی که می خواهند ازدواج نکنند؛ حالا ممکن است واقعاً آن فرد بخواهد درسش را ادامه دهد و فکر کند که ازدواج مانع درسش است، یا اینکه ممکن است پشت این پاسخ، ترس از آداب و رسوم ازدواج، مسائل مالی، یا توانایی شروع یک زندگی مشترک و... باشد. این پاسخ و فرار کردن از ازدواج، تبدیل شده است به یک بیماری، بیماری ای که به دلیل آن خانواده ها و جوان ها به جای اینکه با نزدیکی زمان ازدواج خوشحال و شاد باشند، عزادار می شوند. هرکسی برای اقدام کردن به ازدواج، برای خودش شرایطی را چیده است؛ یکی پایان سربازی را ملاک قرار داده است، دیگری به دست آوردن شغل مناسب، یکی دیگر خرید خانه و ماشین و... :.

ص:۲۳

پنجره

ازدواج یک ضرورت است، باید انجام بگیرد. باید تحقق پیدا کند. اینکه دخترها بگویند ما هنوز آماده ازدواج نشده ایم، پسرها بگویند ما هنوز عقل زندگی نداریم، حرف های منطقی آن چنانی نیست. در خیلی از مسائل زندگی، ما می بینیم که نه، جوان ها آمادگی هم دارند، خیلی هم خوبند، می فهمند؛ منتهی این ازدواج یک مسئولیت پذیری هم هست. این حس گریز از مسئولیت، مقداری مانع می شود از اینکه این کار انجام شود.(۱)

فرمول اقدام کردن به ازدواج، چیزی است ساده تر از همهٔ این ها؛ ساده در نوشتن و شاید سخت در عمل کردن. به هر حال، اسلام هم برای اقدام به ازدواج برای خودش فرمولی دارد و به مسلمان ها توصیه می کند برای اقدام کردن به ازدواج، از این فرمول استفاده کنند. در این فرمول تفاوتی میان شهر و کشور و تاریخ و زمان و زن و مرد نیست. این فرمول در همهٔ زمان ها کاربرد دارد و برای همهٔ آدم هاست. فرمول اقدام به ازدواج از نظر اسلام یک فرمول ویژه است.:

ص:۲۴

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبهٔ عقد، ۲۸/۶/۱۳۷۹.

پنجره

«بلوغ جسمی، روحی و عقلی + ایمان + توکل به خدا = فرمول اقدام به ازدواج از نظر اسلام»

فکر کنید تشنه هستید؛ ولی به هر دلیلی به آب دسترسی ندارید. هرچه زمان بگذرد و آب ننوشید، فشار روانی، ضعف جسمانی و... در شما بیشتر می شود؛ پس نوشیدن به موقع است که شما را کمک می کند و هرچه بگذرد، اذیت و آزارتان بیشتر است. یا اینکه تصور کنید میوه هایی دارید بر روی درخت. اگر زود آن ها را بچینید، کال هستند و اگر دیر بچینید، گندیده می شوند.[(۱)] ازدواج هم مثل این هاست؛ اگر زود یا دیر باشد، انسان را دچار مشکل می کند. نه فقط ازدوا ج که هرچیزی زمان و وقت مشخصی دارد. اگر قبل یا بعد از آن اتفاق بیفتد، یا فایده ندارد یا فایده کمی دارد. اگر قبل از سوت داور مبنی بر شروع مسابقه توپ را وارد دروازه کنیم، گل قبول نیست و اگر بعد از سوت داور مبنی بر پایان بازی گل بزنیم هم همین طور!

یک وقتی هست که انسان احساس نیاز می کند؛ نیاز روحی به یک شریک یا نیاز

ص:۲۵

۱- . پیامبر a می فرمایند: دختران باکره مانند میوۀه روی درخت اند؛ موقعی که می رسد، اگر چیده نشود، اشعه آفتاب فاسدش می کند و وزش باد آن را پراکنده. دختران وقتی به حد بلوغ رسیدند و مانند زنان در خویشتن تمایل جنسی احساس کردند، دارویی جز شوهر ندارند و اگر همسر نگیرند، از فساد ایمن نیستند؛ چراکه بشرند و بشر از خطا و لغزش مصون نیست (اصول کافی، ج۵، ص۳۳۷).

جسمی و حس می کند که دیگر به بلوغی رسیده است که مسئولیت یک زندگی را به عهده بگیرد. حالا دختر باشد یا پسر فرقی ندارد. این نیاز و احساس بلوغ جسمی، روحی، عقلی و... برای هرکس با توجه به شرایط مختلف فرهنگی، اجتماعی، شغلی، خانوادگی و... از نظر سِنّی تغییر می کند. برای همین نمی شود سن و زمان دقیقی برایش مشخص کرد. ممکن است کسی در هجده سالگی به این نیاز برسد، شخص دیگری در ۲۵ بیست وپنج سالگی و... ؛ اما انسان نباید خودش را گول بزند و مثلاً بدون اینکه آمادگی را داشته باشد، بگوید آماده ام، یا اینکه آمادگی داشته باشد و به خاطر برخی ترس ها از ازدواج فرار کند! خیلی وقت ها آدم های اطراف یا خود کسی که می خواهد ازدواج کند، هفت خوان رستم را در مقابل خودشان پدید می آورند و مسائل مختلف مالی، خانوادگی، فرهنگی و... را مطرح می کنند که در حد یک روضهٔ مفصّل اشک انسان را درمی آورد و اختلافات و مشاجره های مختلفی رخ می دهد، فقط به خاطر یک مسئله: «جوانی می خواهد ازدواج کند!». اصلاً بحث شان بر روی مورد ازدواج یعنی دختر یا پسری که انسان می خواهد با او ازدواج کند، نیست! فقط همین که فرد بخواهد اقدام کند برای ازدواج، بدون در نظر گرفتن چیزهای دیگر، آن قدر برایش شرایط می چینند که از ازدواج کردن پیشمان شود! انگار دنبال هر بهانه ای هستند که ازدواج را به تأخیر بیندازند و فرد را از ازدواج کردن منصرف کنند! اما اگر همین جوان، نه خانواده داشته باشد، نه پول داشته باشد، نه کار داشته باشد و

فقط و فقط ایمان داشته باشد، مسیری جلویش قرار می گیرد که منتهی می شود به ازدواج خوب و خوشبختی!

یک نفر را می شناسم که فراری بود، غریب بود، هیچ مالی نداشت، خانواده نداشت، حتی نان نداشت بخورد! ولی چیزی داشت برتر از همۀه این ها: «ایمان».

خداوند به دلیل داشتن ایمان داشتن در مسیرش فرد مناسبی را برای ازدواج قرار می دهد. حالا واقعاً شرایط ما بدتر است یا آن آدم؟ ما در این زمانه شرایط و نداری هایمان بدتر از یک فراری، بی چیز، بی خانواده غریب است؟ این فرد نامش موسیg است. زمانی که با فرعونیان درگیر شد، فهمید که به دنبالش هستند و تحت تعقیب است. برای همین پا به فرار گذاشت، رفت به جایی دیگر. غریب بود، زیر یک درخت نشست و از خدا کمک خواست و خدا دختر شعیبg را بر سر راهش قرار داد. فرقی نمی کند انسان مرد باشد یا زن. خداوند برای زن و مرد باایمان، خودش گشایش قرار می دهد و زمانی که وقتش بشود، خودش در مسیرش همسر خوبی قرار خواهد داد. این قدر هر روز در عالم چنین اتفاقاتی می افتد که بیان همهٔ آن ها خودش یک مثنوی بزرگ است؛ ولی انسان ها فراموش کرده اند که ایمان واقعی راه روشن را جلوی انسان می گذارد. انسان ها به دنبال به دست آوردن سایر چیزهای غیرضروری می روند و حواس شان به این مسئله نیست! ایمان واقعی معنایش عبودیت است، معنایش خوردن و خوابیدن نیست و معنایش تلاش و کار است. معنایش

بی خیالی نیست و معنایش اعتماد به خداست و... .

پنجره:

قالَ یا مُوسی إِنَّ الْمَلَأَ یأْتَمِرُونَ بِک لِیقْتُلُوک فَاخْرُجْ ... فَخَرَجَ مِنْها خائِفاً ... فَسَقی لَهُما ثُمَّ تَوَلَّی إِلَی الظِّلِّ فَقالَ رَبِّ إِنِّی لِما أَنْزَلْتَ إِلَی مِنْ خَیرٍ فَقیرٌ ... وَ قَصَّ عَلَیهِ الْقَصَصَ قالَ لاتَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظّالِمینَ ... قالَ إِنِّی أُریدُ أَنْ أُنْکحَک إِحْدَی ابْنَتَی هاتَینِ ...(۱)

در این هنگام مردی از نقطهٔ دوردست شهر با سرعت آمد و گفت: ای موسی! این جمعیت ([درباریان فرعون]) شور می کنند که تو را بکشند. فوراً از شهر بیرون برو ... موسی از شهر بیرون رفت و در حالی که بیمناک بود و هر لحظه منتظر حادثه ای بود ... و چون به چاه آبی حوالی شهر مدین رسید، موسی گوسفندان آن ها ([دختران شعیب]) را سیراب کرد؛ سپس به سوی سایه رفت و گفت: بار الها! من به هر خیر و نیکی که تو برایم بفرستی نیازمندم ... موسی پیش او ([شعیب]) آمد و سرگذشت خود را شرح داد. شعیب گفت: هیچ نترس که از مردمان ستمکار نجات یافتی ... شعیب گفت: می خواهم یکی از این دو دخترم را به تو دهم.(۲)

۱- . قصص، ۱۵-۲۷.

۲- . قصص: ۱۵-۲۷.

بزرگی می گفت:

«زشت نیست آدم برای ازدواج، روی وام اداره اش حساب کند؛ ولی روی کمک خدا حساب نکند؟!».

این جملۀه ایشان هرگز از ذهنم بیرون نمی رود؛ انسان ها وقتی می خواهند ازدواج کنند، با خود حساب می کنند که پدرم این قدر می دهد، خودم اینقدر دارم، از فلان جا و فلان وام را می گیرم و... ولی اصلاً در ذهنشان این نیست که خدا هم از مسیرهایی که لازم باشد، به انسان کمک می کند. انسان ها به بخشنامهٔ ادارات و بانک ها اعتماد دارند؛ ولی به آیهٔ قرآن اعتماد ندارند؛ در صورتی که خدا قانونش این است که اگر کسی با ایمان باشد؛ ولی فقیر، نباید بترسد. برود جلو و اقدام کند برای ازدواج؛ خدا خودش کمکش می کند.(1) اساساً وقتی انسان با توکل به خدا اقدام به ازدواج می کند، خود ازدواج می شود یکی از عوامل بی نیازی اش؛(2) چرا؟ چون انسان تا وقتی مجرد است، احساس مسئولیت نمی کند، استعداد و تلاشش را خرج نمی کند تا به مالی برسد؛ ولی وقتی به سمت ازدواج می رود، سعی می کند منظم شود، کار کند، صرفه جویی کند و... و همین باعث می شود مال و اموال کسب کند و زندگی را بچرخاند.

ممکن است بعضی ها آزمایش شان این باشد که کمی دیر ازدواج

ص:29

1- . پیامبر می فرمایند: کسی که ازدواج را از ترس فقر ترک کند، گمان بد به خدا برده است؛ زیرا خداوند متعال می فرماید: اگر آنها [که می خواهند ازدواج کنند] فقیر باشند، خداوند آنها را از فضل خود بی نیاز می سازد (الکافی، ج5، ص331).

2- . امام صادق می فرمایند: رزق و روزی همراه با همسر و فرزند است (الکافی، ج5، ص330).

کننـد، یا اینکه هنوز فرد مناسب شان پیـدا نشـده باشـد؛ ولی مطمئن باشـیم خدا به وعده هایش عمل می کند؛ اگر ما واقعاً آنی باشیم آنچه که خدا می خواهد.

از نظر اسـلام، داشـتن چیزهایی که گفته شد، برای اقدام به ازدواج اصل است و باقی چیزها جزءو اصول اقدام کردن به ازدواج نیسـتند؛ خانواده، پول، کار، خانه، درس، ماشـین، و... هیچ کدام در اقدام کردن به ازدواج اصل نیسـتند. ممکن است کسی آن ها را داشته باشد، شاید داشتن شان خیلی هم خوب باشد؛ ولی برای اقدام کردن به ازدواج اصل نیستند.

حالاـ حرف هـای خـدا را بگـذاریم جلوی رویمـان، به حرف هـایش نگـاه کنیم و به وعـده هـایی که به مـا داده است، بعـد به خودمان نگاه کنیم و ببینیم بلوغ جسمی، عقلی، روحی، ایمان و توکل داریم؟! اگر نداریم، برویم به سمت داشتن شان، مطمئن باشـیم اگر آنهـا را داشـته باشـیم، دیگر لازم نیست بهانه بیاوریم که می خواهیم درس مان را ادامه دهیم! خـدا خودش برایمان درس مان را ادامه می دهد!

ص:۳۰

فصل سوم برایم موردی سراغ ندارید؟ (۱

اشاره

تصویر

ص:۳۱

تصویر

ص:۳۲

ویژگی های زن خوب

وقتی حرف از ازدواج می شود، همه به دنبال مورد «خوب» هستند؛ ولی اینکه این «خوب» دقیقاً به چه معناست، مشخص نیست! هرکس «خوب» را در ذهن خودش به گونه ای تصور می کند؛ یکی ملاک ش یا بهتر بگویم ملاک اصلی اش برای خوب بودن، خانواده است، دیگری سطح علمی، دیگری شباهت های فرهنگی و... . دین اسلام هم برای مورد «خوب» تعریف خاص خودش را دارد.

در این رواق، سخن از فرمول انتخاب کردن زن «خوب» است. پسرها و خانواده هایشان باید این مسئله را خیلی جدی بگیرند.(۱) قرار است شریکی برای زندگی انتخاب شود؛ شریکی که می تواند کمک کند به خوشبختی واقعی انسان و عاقبت به خیری اش و شریکی که می تواند زندگی انسان را تلخ کند و شاید در عاقبت انسان را جهنمی کند! شریکی که معمولاً انسان بیشتر عمرش را با «او» می گذراند و بیشتر اتفاقات تلخ و شیرین مهم زندگی اش در کنار «او» رقم می خورد.

ص:۳۳

۱- . امام صادقg [درباره درخصوص انتخاب زن] می فرمایند: نگاه کن که جانت را در کجا قرار می دهی و چه کسی را در دارایی ات شریک می کنی و چه فردی را بر دین و و امانتت آگاه می کنی (اصول کافی، ج۵، ص۳۲۳).

از نظر اسـلام، اساس، اصل و ریشه انتخاب (- بخوانیـد «خوب» بودن یک دختر برای ازدواج -) نبایـد ظاهر و پول و خانواده و این جورمثلاً باکلاس و اینطور مسائل باشد![1] منظورم این است کهیعنی سـتون و دلیل اصلی انتخاب مان، به خاطر این چیزها نبایـد نباشـد. به هر حال هرکسـی خودش می دانـد دلیل اصـلی انتخابش چیست! ممکن است دلیل اصـلی یک انتخاب، مسائل دیگری باشد و اتفاقاً آن دختر دارای مال فراوان هم باشد. هیچ اشـکالی ندارد؛ ولی هرکس وقتی با وجدانش خلوت کند، می فهمد دلیل اصلی انتخابش چیست!

بعد از بیان این مسائل، برویم سراغ فرمول ویژگی های مورد خوب برای پسرها.

پنجره:

«ایمان + عفت و حیا + خانوادهٔ خوب و اصیل + کم خرج و با مهریهٔ کم + مهربان و بااخلاق»

اسـاس و ریشـهٔه انتخـاب کردن، چه انتخـاب زن و چه انتخـاب شوهر در اسـلام یک چیز است: «آرامش». قرار است با ازدواج کردن، انسان به آرامش برسد و هر چیزی که

۱- . پیامبر a می فرماینـد: هرکس با دختری هرچنـد از مسـیر شـرعی و با مال حلال ازدواج کنـد؛ اما ازدواج کردنش به قصـد خودنمایی، ریا و شهرت باشد، خداوند ذلت و خواری او را افزون کند (وسائل الشیعه، ج۲۰، ص۵۲).

اسلام برای انتخاب می گوید، در خدمت آرامش برای انسان مؤمن است.

پنجره:

وَ مِنْ آیاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکمْ مِنْ أَنْفُسِکمْ أَزْواجاً لِتَسْکنُوا إِلَیها(۱).

و از نشانه های خداوند این است که همسرانی برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید.(۲)

ایمان صفتی است که بخشی از آرامش را (- اگر نگوییم تمامش را)- پدید می آورد. زنی که ایمان واقعی داشته باشد، شوهرش در زندگی آرامش بیشتری دارد؛ چراکه مثلاً ـ می داند همسرش به او خیانت نخواهد کرد؛ همهٔ اقسام خیانت:، اخلاقی، مالی، آبرویی و... . زنی که ایمان واقعی داشته باشد، شوهرش در زندگی آرامش بیشتری دارد؛ چراکه می داند همسرش با توجه به دستور خداوند و دین، در سختی ها و فشارهای مالی، روحی، اجتماعی و... همراه و یاور اوست. زنی که ایمان واقعی داشته باشد، شوهرش در زندگی آرامش بیشتری دارد؛ چراکه می داند همسرش مؤمنه است و به او توجه و محبت کامل دارد و در تربیت فرزندان نیز از هیچ کوششی دریغ نمی ورزد و... و برای همین است که اسلام به عنوان اولین صفت

۱- . روم، ۲۱.

۲- . روم: ۲۱.

از صفات یک زن خوب برای ازدواج این صفت را آورده است(۱) و این صفت است که زیبایی حقیقی به همسر می دهد.

پنجره:

اگر چنانچه کسی به خاطر مال و جمال ازدواج کند، طبق روایت ممکن است خدای متعال مال و جمال را به او بدهد و ممکن هم هست که ندهد؛ اما اگر چنانچه برای تقوا و عفاف قدم بگذارد و ازدواج بکند، خدای متعال به او مال هم خواهد داد، جمال هم خواهد داد. ممکن است کسی بگوید جمال که اعطا کردنی نیست؛ یک کسی یا جمال دارد یا ندارد! معنایش این است که چون جمال در چشم شما و دل شما و در نگاه شماست، اگر انسان کسی را خیلی هم جمیل نباشد، دوست داشت او را جمیل می بیند. وقتی کسی را دوست نداشت، هر چقدر هم جمیل باشد، به نظر او جمیل نمی آید.(۲)

مطلب بعدی دربارۀ عفت و حیاست. درست است که حجاب، عفت و حیا، درون ایمان هست؛ یعنی اگر کسی واقعاً باایمان باشد، همۀ دستورات خداوند را عمل می کند و یکی از دستورات مهم خداوند، حجاب، عفت و حیاست. این مطلب درست است؛ ولی اما این مسئله آن قدر این مسئله برای اسلام مهم است که آن را به

۱- . مردی نزد رسول خدا آمد تا دربارۀ ازدواج مشورت کند. حضرت به او فرمودند: با زنی مؤمن ازدواج کن (وسائل الشیعه، ج۱۴، ص۲۱).

۲- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبهٔ عقد، ۱۳/۱۰/۱۳۷۷.

صورت جداگانه به عنوان یکی از صفات زن خوب آورده است(۱) و انصافاً هم اینچنین است. همان قاعدۀه اصلی که آرامش باشـد را در نظر بگیریـد، حالا تصور کنیـد یک شوهر وقتی همسـرش باعفت و حیاست، چقدر بیشتر احساس آرامش روحی و روانی می کنـد، چقـدر بیشتر اطمینـان کسب می کنـد که همسـرش در معرض دیـد نامحرمان و احیاناً انسان های چشم ناپاک نیست! و همین احساس باعث می شود شوهر آرامش بیشتری داشته باشد.

خانوادهـۀ خوب و اصـیل، یکی دیگر از ملاک ها برای انتخاب زن است.(۲) یک خوب و اصـیل در جامعه جا افتاده است که لزوماً خـانواده های سرشـناس به لحاظ اقتصادی، مـدیریتی، علمی و... را خوب و اصـیل می داننـد؛ ولی اما مقصود و منظور از اصـیل در اینجا احتمالاً چیزی جـدای از همهـۀ این هاست. اصالتی در زنـدگی آرامش انسان را بیشتر می کنـد که بر پایۀه دین استوار باشد. ممکن است خانواده ای از نظر سطح علمی در حد دکتر و مهندس و استاد دانشگاه و هیئت علمی و... نباشد؛ ولی امـا دارای اصـالت دینی باشـد. اصـالت دینی یعنی چه؟ یعنی اینکه از نظر دین و ایمـان در میـان مردم به خـانواده ای ریشه دار معروف باشد؛ یعنی اینکه هرچه به حال و گذشته شان نگاه کنیم، انسان های مؤمن و

۱- .[۱] رسول خداa می فرمودنـد: بهترین زن های شـما ... زنی است که بسـیار پوشـیده و عفیف باشد (من لا یحضـره الفقیه، ج۳، ص۳۸).

۲- . امام صادقg می فرمایند: با خانوادۀه خوب و شایسته وصلت کنید؛ زیرا رگ و ریشه اثر دارد (مکارم الأخلاق، ص۱۹۷).

مورد اعتماد مردم را بیابیم. مادرها، مادربزرگ ها، پدرها، پدربزرگ ها و... همهٔه انسان های مؤمن و قابل اعتمادی بوده باشند. این معنای بهتری برای اصالت است؛ چراکه این معناست که باعث آرامش می شود. اگر خانواده ای این گونه باشد، براساس دستورات دین، دخترشان را تربیت، ارشاد و راهنمایی می کنند و براساس دستورات دین، داماد را جزئی از خانواده می دانند و با وی رفتار می کنند و احیاناً در موقع بروز ناراحتی و اختلاف، انصاف، عدالت و توصیه های دین را عمل می کنند؛ اما لزوماً اگر خانواده ای سطح علمی اش بالاـ باشد یا سطح اقتصادی اش، دین دار نیست! یعنی اینطور نیست که هر خانواده ای که از نظر علمی اصیل بود، از نظر دینی و مذهبی هم اصیل باشد؛ پس چه بهتر است که انسان در خانواده به دنبال اصالت دینی و مذهبی باشد که آرامش بیشتر در چنین خانواده ای است.

آرامش را فراموش نکنیم؛ شاه کلید انتخاب، همین آرامش است و همهٔه خصوصیات را در خدمت این آرامش توضیح می دهیم. به همین دلیل یکی از خصوصیات بهترین زنان، کم خرجی(۱) و با مهریهٔ کم(۲) است. زنی که این گونه باشد، هم خودش و هم همسرش آرامش بیشتری دارند. مردان زیادی دیده ام که از ترس توقعات زیاد مالی همسرانشان مجبورند چند برابر کار کنند و تبدیل شده اند به یک ماشین فقط در جهت به دست آوردن پول برای خواسته های همسر، و آرامش در زندگی شان یا مرده است یا در حال

۱- . رسول خدا a می فرمایند: بزرگ ترین زن ها از نظر برکت، کم خرج ترین آن هاست (مستدرک الوسائل، ج۱۴، ص ۱۶۱).

۲- . پیامبر اسلام a فرمود: بهترین زنان امتم آنانی اند که ... مهرشان کم باشد (اصول کافی، ج۵، ص۳۲۴).

مرگ است. اساساً زنی که زیاد برای مخارج زندگی به مرد فشار بیاورد، هم خودش آرامش ندارد؛ چراکه مدام نگاه و فکرش سمت مسائل مالی است و هم شوهرش آرامش ندارد؛ چراکه مدام باید در فکر فراهم کردن خواسته های همسرش باشد. البته مرد باید حواسش به وظایفش باشد و در حدی که شرع وظیفه اش قرار داده، زندگی را فراهم کند و در این مسئله تردیدی نیست؛ ولی از آن طرف تردیدی هم نیست که در سایهٔ این کم خرجی و کم مهری، آرامش برای بهتر بندگی کردن فراهم می شود؛ چراکه هدف از زندگی، نزدیک تر شدن به خداست و باقی چیزها هدف اصلی نیستند. باز به خاطر همان آرامش است که مهربانی و مددکار زندگی بودن،(۱) جزءو خصوصیات زن خوب است. همهٔ این ها کمک می کنند به اینکه انسان به آرامش برسد و در کنار این آرامش است که بندگی کردن تصویر دیگری می گیرد و انسان بهتر می تواند به وظایف دینی اش بپردازد.

۱- . امام صادق g می فرمایند: بدان که بهترین بانوان، زنی است که فرزند زیاد به دنیا بیاورد و برای شوهرش مهربان باشد و در امر دنیا و آخرت، مددکار او باشد و در زندگی برای همسرش مشکل به وجود نیاورد (معانی الأخبار، ص۳۱۸).

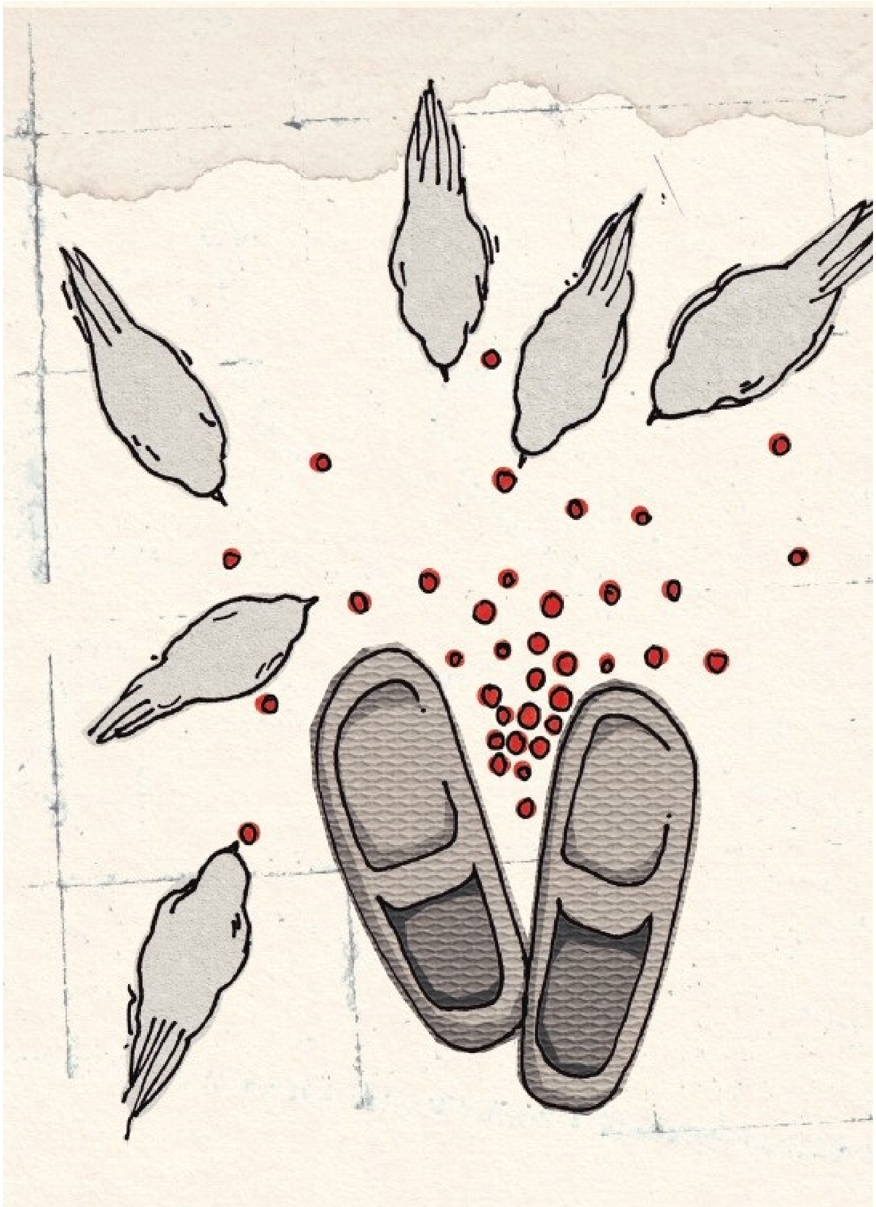
فصل چهارم برایم موردی سراغ ندارید؟ (۲

اشاره

تصویر

تصویر

ص:۴۲

ویژگی های مرد خوب

مسئله ای که در ازدواج فوق العاده ریشه ای و مهم است، همین بحث آرامش است. هر نکته، ملاک و معیاری که انسان می خواهد در آینده همسرش داشته باشد را باید با آرامش بسنجد. حتی اگر فردی مسلمان نباشد، دین دار نباشد و... اگر می خواهد در این زندگانی دنیا زندگی خوبی داشته باشد، باید ببیند در کنار چه فردی آرامش بیشتری خواهد داشت و با همان فرد ازدواج کند. این مسئله یک مسئلهٔ کاملاً فطری و انسانی است و در این مهم بودن آرامش و معیار بودنش تفاوتی میان دین و مذهب و اقلیم و فرهنگ انسان ها نیست.

پنجره:

وَ مِنْ آیاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکمْ مِنْ أَنْفُسِکمْ أَزْواجاً لِتَسْکنُوا إِلَیها(۱).

و از نشانه های خداوند این است که همسرانی برای شما آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید.(۲)

ص:۴۳

۱- . روم، ۲۱.

۲- . روم: ۲۱.

در این فرمول قرار است به دنبال مرد خوب بگردیم؛ همان شوهر خوب منظورم است. این فرمول برای دختران و خانواده هایی است که به دنبال داماد خوب می گردند.

دختر شوهر دادن واقعاً سخت است. در اطرافیان و در جامعه، مردم چقدر با اضطراب و ترس این کار را انجام می دهند. اسلام نیز به مهم بودن این مسئله اشاره کرده است(۱) و واقعاً هم مسئلهٔ مهمی است؛ چراکه تأثیرپذیری زن از همسرش بیش از مرد از زنش است و دقت نکردن در انتخاب شوهر ممکن است خلقیات و حتی اعتقادات دینی دختر را تغییر دهد.(۲)

درست است که سخت است؛ ولی هر کار سختی با عنایت خداوند و توکل کردن بر وی آسان خواهد شد. به هر حال، این کاری است که باید انجام شود و مثل باقی موارد زندگی فرمول خاص خودش را دارد.

فرمول ویژگی های پسر خوب برای ازدواج از قرار ذیلچنین است.

پنجره:

«دیندار + بااخلاق + اصالت خانوادگی - شرابخوار - منحرف جنسی - غیرت بی جا + دست و دلباز»

ص:۴۴

۱- . رسول خداa می فرمایند: ازدواج، گردنبند بندگی است؛ بنابراین، هرکس از شما دختر خود را شوهر دهد، او را به بندگی داده است؛ پس هرکس از شما باید بنگرد که دختر خود را به بندگی چه کسی می دهد (وسائل الشیعه، ج۲۰، ص۷۹).

۲- . امام صادقg می فرمایند: زن، تربیت و خلق و خوی مرد را به خود می گیرد و مرد او را تحت تأثیر دین خود قرار می دهد (مستدرک الوسائل، ج۱۴، ص۴۴۰).

ممکن است ما تصور کنیم فکرهایی که امروز در جامعه وجود دارند، سخت گیری هایی که هست و تصوراتی که وجود دارد، مال این زمانه است و در گذشته نبوده است؛ ولی تاریخ شهادت می دهد که مثلاً در گذشته هم خانواده هایی بوده اند که تصور می کردند پسری مناسب دخترشان نیست و از همین رو دچار مشکل می شده اند و نمی دانستند دخترشان را باید به همسری چه کسی دربیاورند.(۱)

براساس فرمول ویژگی های پسر خوب، دینداری مهم ترین ویژگی است. این مسئله را ساده نگیریم! کسی که دیندار باشد و باتقوا، به دختر انسان ظلم نمی کند، حتی اگر او را دوست نداشته باشد.(۲)

اگر کسی دیندار باشد، به نظر اسلام عمل می کند و به همسرش تا می تواند عشق و محبت می ورزد،(۳) به او خیانت نمی کند، بر خانواده اش دست و دلباز خواهد بود و بداخلاقی و بد رفتاری نمی کند، و اگر کسی

۱- . علی بن اسباط، به امام باقرg دربارهٔ دخترانش نامه ای نوشت و گفت: کسی همتای خود نمی یابد]تا دخترانش را به همسری آنان درآورد[. امام باقرg به او نوشتند: آنچه را دربارهٔ دخترانت نوشته بودی که کسی همتای خودت نمی یابی، دریافتم. خدایت رحمت کند! چنین اندیشه ای به خود راه مده! چراکه رسول خداa می فرمود: هرگاه کسی نزد شما]به خواستگاری[آمد که اخلاق و دین او را می پسندید، به او زن دهید که اگر چنین نکنید، گناه و تباهی بزرگی در زمین ([جامعه]) پدید خواهد آمد (اصول کافی، ج۵، ص۳۴).

۲- . امام حسنg به مردی که با ایشان دربارهٔ ازدواج دختر خود مشورت کرد، فرمودند: او را به مردی باتقوا شوهر ده؛ زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد، گرامی اش می دارد و اگر دوستش نداشته باشد، به وی ستم نمی کند (مکارم الأخلاق، ص۲۰۴).

۳- . امام علیg می فرمایند: به درستی که زن، شاخهٔ گل است ... پس در هر حال با او مدارا و همراهی کن تا زندگی باصفایی داشته باشی (من لا یحضره الفقیه، ج۴، ص۳۹۲).

این گونه باشد، یقیناً دختر در زندگی آرامش بیشتری خواهد داشت. یادتان که نرفته است! تمام ویژگی ها و قسمت های فرمول باید در خدمت آرامش انسان باشند. بر همین اساس، اسلام به دختر دادن به چنین مردی سفارش کرده است، حتی اگر وضعیت مالی مساعدی نداشته باشد و به عکس، اسلام سفارش کرده است به فردی که اخلاق درستی ندارد، دختر ندهیم.(۱)

پنجره

امام رضا می فرمایند:

إِنْ خَطَبَ إِلَیک رَجُلٌ رَضِیتَ دِینَهُ وَ خُلُقَهُ فَزَوِّجْهُ وَ لَایمْنَعْک فَقْرُهُ وَ فَاقَته.(۲)

اگر مردی نزد تو به خواستگاری آمد و دین و اخلاق او را پسندیدی، به وی زن بده و فقر و نداری اش مانع تو از این کار نشود.(۳)

توجه به خانوادهٔ فرد نیز ویژگی است که لازم است به آن توجه شود. جدای از تأثیر وراثت و خانواده بر روی فرزندان، اگر خانواده خوب و

۱- . امام رضاg در پاسخ نامه ای که نوشته بود یکی از خویشاوندان از دختر من خواستگاری کرده؛ ولی متأسفانه او بیمار، تندخو و بداخلاق است، نوشتند: اگر بداخلاق است، به او دختر مده! (وسائل الشیعه، ج۱۴، ص۵۴).

۲- . بحارالأنوار، ج۱۰۰، ص۳۷۲.

۳- . بحارالأنوار، ج۱۰۰، ص۳۷۲.

باایمـان باشـند، در زمـانی که فرضاً مشـکلی برای زن و شوهر پیش بیایـد، کمک می کننـد به رفع آن و هر کمک دیگری که برای زندگی توأم با آرامش نیاز باشد را انجام خواهند داد. این فقط بخشی از ماجراست. انسان اگر دقت کند، متوجه می شود که خانوادهٔ خوب و باایمان تأثیر بسیار زیادی در آرامش زندگی خواهند داشت. اینکه دختر احساس کند خانوادهٔ همسرش فهیم، باایمان و بااخلاق انـد و از بودن در کنار آن ها حس خوب و آرامش داشـته باشـد، زندگی را شـیرین تر خواهد کرد. بر همین اسـاس، تـوجه به این نکته نیز بسـیار مهم است.(۱) علاـوه بر اینانیهـا ویژگی هـای مثبت، بود؛ ولی از نظر اسـلام، برخی ویژگی های منفی نیز هستند که توجه به آن ها بسیار اهمیت دارد؛ به گونه ای که بارها به آن ها اشاره شده است و خانواده ها و دختران به این مسئله سـفارش شده اند که به آن هایی که این ویژگی ها را ندارند، زن ندهند. از جمله آن ویژگی ها شراب خوار بودن است.(۲) از جمله آن ویژگی ها شخصـی است که انحراف جنسـی داشـته باشد(۳) یـا بی جهت و بی جـا غیرت به خرج دهد.(۴)

۱- . امام صادقg می فرمایند: با خانوادهٔ خوب و شایسته وصلت کنید؛ زیرا رگ و ریشه اثر دارد (مکارم الأخلاق، ص۱۹۷).

۲- . امام رضاg می فرماینـد: از زن دادن به شـرابخوار دوری کن؛ چراکه اگر به او زن بـدهی، مثل آن است که دلّال زنا شده باشی (مستدرک الوسائل، ج۱۴، ص۱۹).

۳- . شخصـی به امـام کاظمg در طی نـامه ای دربارهـٔ خواسـتگار دخترش سـئؤالی پرسـید و امام در پاسـخش نوشـتند: اگر ([خواستگار دخترت مشکلش]) به حد انحراف جنسی نباشد، عیبی ندارد (وسائل الشیعه، ج۲۰، ص۸۱).

۴- . امـام علیg می فرماینـد: از غیرت ورزیـدن بی جـا]نسـبت بـه زنـان[بـپرهیز کـه غیرت بی جـا زن سـالم را به بیمـاری]و نادرستی[می کشاند و زن پاکدامن را به اندیشهٔ گناه (الکافی، ج۵، ص۵۳).

دست و دلباز بودن و سخاوت به خرج دادن برای همسر و خانواده، ویژگی خوب دیگری است که لازم است در فرمول به آن اشاره کنیم(۱) و باز این نکته هم مانند باقی موارد در خدمت آرامش است. به هر جهت مشخص است که دختر آرامش بیشتری خواهد داشت وقتی شوهرش بر خانواده اش تنگ نگیرد و خسیس نباشد و با جان و دل برای آن ها خرج کند و در حد توان، امکانات رفاهی مناسب را برای آن ها فراهم نماید.

همهٔ این حرف ها و همهٔ این شرایط برای آرامش حقیقی و نهایی است. آرامش حقیقی و نهایی وقتی است که انسان در کنار همسری شایسته، ایمانش حفظ شود و وقتی از دنیا می رود، خداوند از او راضی باشد. به فکر زن و مردی باید بود و زن و مردی را باید انتخاب کرد که انسان را بهشتی کند.

پنجره:

خیلی از زن ها هستند که شوهرانشان را بهشتی می کنند. خیلی از مردها هم هستند که زن هایشان را بهشتی می کنند. عکس آن هم هست(۲) ... هر دو کوشش کنید که متدین، در راه خدا،

ص:۴۸

۱- . رسول خدا a فرمودند: از جمله بهترین مردان، کسی است که پارسا، پاکیزه و دست و دلباز باشد، از نظر جنسی سالم و به دور از انحراف بوده و نسبت به پدر و مادرش نیکوکار و با خانواده اش نیز خوشرفتار بوده باشد؛ آنگونه که آنان وادار نشوند در زندگی به دیگری پناه ببرند (تهذیب الأحکام، ج۷، ص۴۰۰).
۲- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبهٔ عقد، ۱۰/۲/۱۳۷۵.

در راه اسـلام، در راه حقیقت، در راه امانت و صـداقت، نگه دارید و مانع از انحراف و لغزش شوید(۱) ... انسان با راهنمایی و دلسوزی و تـذکر بجا، با مانع شدن از زیاده روی ها و بعضـی کج رفتاری های همسـرش، می تواند او را اهل بهشت کند. البته عکس آن هم هست. بـا افزون طلـبی هـا، بـا توقعـات و بـا روش هـای غلطی که وجـود دارد، می توانـد همسـر خود را جهنمی کند.(۲)

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبۀه عقد،، ۲۱/۱۲/۱۳۷۹.

۲- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبۀه عقد، ۹/۰۴/۱۳۷۸.

فصل پنجم نفس عمیق طولانی

اشاره

تصویر

ص:۵۱

تصویر

ص:۵۲

رسم و رسومات ازدواج

آدم هـا وقتی از چیزی نـاراحت می شونـد، مشـکلی برایشان پیش می آیـد و... نفس عمیق طولانی می کشـند. این نفس عمیق طولانی کمی آرامشان می کند، فقط همین! والاّ مشکلشان با نفس عمیق طولانی از بین نمی رود!

بیایید با هم یک نفس عمیق طولانی بکشـیم! چرا؟ به خاطر رسم و رسوماتی که به دروغ ضروری شده اند و انسان ها مجبورند آن ها را انجام دهند، در صورتی که اساساً آن رسم و رسومات هیچ ضرورتی ندارند و در اسلام چنین چیزهایی نیست.

چه کسـی گفته است در خواسـتگاری لازم است چنین رسم و رسوماتی که اکنون مطرح است، باشد؟ این ها در اسـلام است؟ چه کسـی گفته است بایـد عقـد، عروسـی، پاتختی، حنابنـدان، جهاز دیـدن و... اجرا شوند؟! چه کسـی گفته است باید ماشـین عروس را گـل زد، عکـاس و فیلمبردار آورد و هزینه هـای مختلف غیرضـروری را انجـام داد؟ چه کسـی گفته است بایـد حتماً سرویس طلا، سرویس ساعت، حلقه، لباس مهمانی، سرویس حوله، کیف و کفش، ساک آرایش، چمدان، لباس

خـواب و... خریـده شـود و این هـا جزءو اصول ازدواج انـد؟ آیـا این نظر اسـلام است؟! چه کسـی گفته است بایـد در عقـد به عروس زیزبـانی داده شود؟ سـفرهٔ عقـد چیـده شود و...؟ . چه کسـی گفته است حتمـاً بایـد در هر عیـدی و مراسـمی و چیزی خـانوادهٔه عروس و داماد به یکـدیگر هـدیه دهنـد؟! چه کسـی گفته است اول بایـد خواهر بزرگ تر ازدواج کنـد، بعـد خواهر کوچک تر؟! چه کسی گفته است ... .

آن چیزی که در اسـلام ضروری است و واجب و باید به عنوان رسم و رسوم ازدواج رعایت شود، چیزی است ساده تر از آنچه فکرش را می کنیم. فرمول رسم و رسومات لازم و واجب از نظر اسلام تنها یک چیز است:

پنجره

«خواندن عقد شرعی»

خدایی که برای دستشویی رفتن انسان و شیوهٔ حمام کردنش حمام کردنش برنامه معیّن کرده است، اغلب این برنامه هایی که مـا برای ازدواج، خودمـان و دیگران را ملزم بـه رعـایت آن هـا می دانیـم، در دینش نیـاورده اسـت! آیـا اگر تمـام ایـن رسم و رسومات صـحیح و درست بودند، خداوند به آن ها اشاره نمی کرد؟ برای خدا که کاری نداشت همان طور که می گوید نماز واجب

ص:۵۴

است، می گفت دادن زیرزبانی به عروس هم واجب است! سخت است؟!

برخی از رسم و رسومات مثل میهمانی دادن برای ازدواج در اسلام نیز آمده است و این عمل مستحب است! واجب نیست! مستحب است که به فقرا هم غذا داده شود!(۱) ما خودمان را گول می زنیم و می گوییم: اسلام گفته میهمانی دادن و ولیمه دادن مستحب است! ادامه اش را نمی گوییم که این ولیمه باید به فقرا هم داده شود. خودمان هرچه آدم گردن کلفت است، در میهمانی دعوت می کنیم که بشوند باعث فخر میهمانی! ولی از دعوت کردن فقرا حتی اگر نسبت خویشاوندی با ما داشته باشند هم معمولاً خودداری می کنیم!

پنجره:

شما اگر نگاه کنید به تشریفات ازدواج در میان اقوام مختلف، خواهید دید در اسلام تشریفات ازدواج ساده است. البته جشن و سرور و این ها عیبی ندارد ... اما این ها جزءو دین و تشریفات رسمی و دینی ازدواج نیست. هرکس خواست می تواند انجام دهد، هرکس نخواست، نه. اینکه حتماً باید بروند در یک معبدی و زانو بزنند جلوی کسی و چه بکنند و مراسمی که در جاهای دیگر وجود دارد، در اسلام نیست. در اسلام، یک

۱- . رسول خداa از اینکه غذای میهمانی (میهمانی ازدواج و دیگر میهمانی ها) اختصاص به متموّلان داشته باشد و به فقیران داده نشود، نهی فرموده اند (اصول کافی، ج۶، ص۲۸۲).

صیغه ای است شرعی که باید خوانده شود.(۱)

در اسلام هیچ کدام از این رسم و رسوماتی که ما خودمان و دیگران را مجبور کرده ایم به عمل کردن به آن ها وجود ندارد. آن قدر خانوادهٔ عروس مجبور شده اند جهاز بخرند و خانوادهٔ داماد مجبور شده اند طلا و جواهر بخرند، میهمانی های مختلف بگیرند و... در صورتی که از نظر اسلام این ها وظیفهٔ واجب نیست و آن قدر عروس و دامادها فقط و فقط به خاطر همین مسائل و رعایت نکردن فلان رسمِ بی خود و بی جهت کارشان به اختلاف و دعوا و جدایی کشیده است! این رسم و رسومات غلط در ازدواج را چه کسی به وجود آورده است و هر گناهی که به علت ایجاد آن رسم غلط در جامعه انجام شود را به پای آن فردی که رسم اشتباهی را به وجود آورده است، نیز می نویسند:(۲)

پنجره

إِنّا نَحْنُ نُحْی الْمَوْتی وَ نَکتُبُ ما قَدَّمُوا وَ آثارَهُم(۳).

ماییم که مردگان را زنده می کنیم و آنچه کرده اند و آنچه از آثارشان بعد از مردن بروز می کند، همه را می نویسیم.(۴)

ص:۵۶

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبهٔ عقد، ۲۸/۶/۱۳۷۹.

۲- . رسول خدا a می فرمایند: مبادا سنّتی را بدعت بگذاری؛ زیرا اگر بنده سنّت بدی را به وجود آورد، گناه آن و گناه کسی که به آن عمل کند، به گردن اوست (بحارالأنوار، ج۷۴، ص۱۰).

۳- . یس، ۱۲.

۴- . یس: ۱۲.

اسلام یک مجموعه مستحبات ساده دارد که ضروری هم نیستند و می شود انجامشان نداد. اغلب رسم و رسومات ما در ازدواج، رسم هایی غلط و زاییده شهوات انسان و چشم و هم چشمی هاست. اگر نگوییم بسیاری از آن کارها اسراف است و حرام است (– که هست –) حداقل این است که مجبور کردن دیگران به کاری که وظیفه شان نیست، صحیح نیست و این عمل ما جلوهٔ زیبایی از اسلام نشان نمی دهد. به این دلیل که ما مسلمانیم، اعمال ما در رسم و رسومات ازدواج این نشان را دارد که اسلام این رسم و رسومات را قبول دارد و ما وظیفه داریم آن ها را انجام دهیم و در این میان، خانواده هایی که بیشتر مذهبی اند، مسئولیت شان سنگین تر است؛ چراکه دیگران اعمال آن ها را به پای دین می نویسند.

راه حل چیست؟ ساده ترین راه حلی که به ذهن می رسد این است که ما بازگردیم به رسم و رسومات ازدواج در اسلام. اسلام یک رسم واجب در ازدواج دارد که همان عقد شرعی باشد و برخی رسم و رسومات مستحب مثل برگزاری مراسم خواستگاری در روز جمعه، مثل دادن میهمانی برای ازدواج و... . رسم واجب را که باید انجام بدهیم، رسم و رسومات مستحب چه؟ رسم و رسومات مستحب را نیز رعایت کنیم؛ ولی فقط در همان حدی که اسلام معیّن کرده است، حتی کمتر انجام بدهیم؛ چون به هر حال مستحب است و واجب نیست؛ ولی اما بیش از آنکه اسلام معیّن کرده است، انجام ندهیم.

ص:۵۷

بگذریم! هرچه بیشتر درخصوصـباره این مسائل حرف زده شود، غم انسان بیشتر می شود. بهتر است برویم و نفس عمیق مان را بکشیم ... یک نفس عمیق طولانی!

ص:۵۸

خلاصه

حالا «درجستجوی آرامش» را خوانده ای. می دانی که برای آرامش در زندگی باید قبل از ازدواج غریزهٔ جنسی ات را کنترل کنی. می دانی که برای اقدام به ازدواج بلوغ جسمی و روحی بسیار اهمیت دارد و می دانی که مهم ترین ویژگی برای زن و مرد خوب برای ازدواج ایمان است که در سایهٔ ایمان، آرامش در زندگی ات بیشتر خواهد بود.

ص:۵۹

بیشتر بخوانیم

۱. مطلع عشق (توصیه های مقام معظم رهبری به زوج های جوان) گردآوری: محمدجواد علی اکبری. انتشارات انقلاب اسلامی.

۲. چلچراغی برای سقف مشترک. مجموعه رهنما جلد۲۹. محمدرضا احمدی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

۳. ازدواج خوب سه قفل سه کلید. مجموعه رهنما جلد۳۲. احمد نبوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات آستان قدس رضوی.

۴. ارتباط نیکو زیر سقف. مجموعه رهنما جلد۶۰. علی نقی فقیهی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

۵. چگونه همسری باشیم. مجموعه رهنما جلد۸۲. علی نقی فقیهی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

۶. روابط دختر و پسر. مجموعه رهنما جلد۵۹. علیرضا مستشاری. معاونت تبلیغات و ارتباطات آستان قدس رضوی.

۷. مطلع مهر. امیرحسین بانکی فرد. انتشارات حدیث راه عشق.

۸. گلبرگ زندگی۱. حسین دهنوی. انتشارات خادم الرضاg.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹